

Diededibme rijkalasj unneplågoj hárráj vuodoskåvlån ja ávddåskåvlån.

Jielleváre kommuvnna I tjuottjudusguovllo sámegeiellaj, meängieellaj ja suomagiellaj.

Mánájda/oahppijda ij la dárbbbo sámegeielav, meängielav jali suomagielav ságastit áhpaduvátjit unneplågogielajn ávddåskåvlån jali vuodoskåvlån.

Jielleváre kommuvnna ájggu ávddåskåvllåjuohkusav/ássudagáv guovtegielak ávddåskåvllådájmvav álgadit gájkká gálmån gielan ávddåskåvlån tjoahkkebájken Jiellevárre/Málmavárre láhkámjagen 2020/2021.

Rijkalasj unneplågo

Rijkalasjunneplågogielaj hárráj sámegeiella, suomagiella, meängieella, románagiella ja jiddisj, de oahppijn la riektá iednegieellaáhpadibmáj vájku giella ij la oahppe bájválasj säbrástallangiella hejman.

Oahppen ij ga rávkaduvá vuodo máhttudagá gielan anátjit riektáv áhpadibmáj ábnnasin iednegieella. Rávkalvis gávnnuji binnemusát vihtta oahppe gudi sihti áhpadimev ij la ga fámon.

Iednegieellaáhpadihme rijkalasj unneplågogielan mij vatteduvvá tijmmaplána báldan ij la ráddjidum vissa láhkámjagij láhkuj. Oahppáj vatteduvvi alma máhttelisvuoda áhpadihmen oassálasstet.

Giellaválljim

Oahppe oadtju giela sadjáj Skåvllåbiejadusán (2011:185)

9. kap. Vuodoskåvllå 5. § milta válljit tjuovvo gielajs avtav giellaválljimin:

1. ietjas iednegieella,
2. dárogiella jali dárogiella nubbegiellan sahti gá oahppe ietján áhpaduvvá dárogielan jali dárogiela nubbegiellan,
3. ieŋŋigiella, jali
4. siejvvegiella.

Fábmudahka ij la válggogis ásadit áhpadimev gielan mij la válljidahte giellaválljan jus binnep gá vihtta oahppe válljiji gielav. Jus la rijkalasj unneplågogieella de dat ij la fámon.

Málggatáhpadihme

Áhpadihme rijkalasj unneplågogielajn dagáduvvá málggatáhpadihmin gánná bagádalle I sadjihin doarjjan oahppáj gut oassálasstá málggatáhpadihmen.

Áhpadihme moatten gielan

Oahppe val oadtju iednegieellaáhpadimev avtan gielan, ij la fámon románagiellaj. Romak oahppen la máhttelisvuolta iednegieellaáhpadihmáj guovten gielan.

Svieriga siejvvegiella iednegiellan

Svieriga siejvvegiella I válljidahte iednegiellan. Átsálvisáv dahká sämmiláhkáj degu ietjá iednegiela.

Áhpadusplána ja duodastus

Oahppe láhká iednegieella ábnnasav stuoves áhpadihmájge báldan. Oahppe oadtju 6. jahkekursa rájes duodastusáv ietjas iednegielan.

Átsálvis dagáduvvá E-dievnastusájn.

Vad säger förskolans och grundskolans styrdokument?

Skollagen 8 kap.

10 § Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

12 a § En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola som avses i första stycket. Lag (2018:1368).

Läroplanen för förskolan, "Lpfö18":

Barn som tillhör de nationella minoriteterna, där urfolket samer ingår, ska även stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Skollagen 10 kap.

7 § En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas och skolan ska anordna modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Läroplanen för grundskolan "Lgr11, reviderad 2019":

Elever och vårdnadshavare ska informeras och elever ska erbjudas det nationella minoritetsspråket vilken eleven tillhör på ett sådant sätt att eleven har reella möjligheter att delta i undervisningen.

Barnkonventionen, artikel 30:

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion. **Barnkonventionen blir Lag from 1/1 -20.**

Språklagen (2009:600):

1 4 § anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Minoritetsspråklagen:

§ 3 (Nytt from 1/1-19) Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken. Lag (2018:1367).

Skolförordning (2011:185)

9 kap. Grundskolan

Språkval

5 § Enligt 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) ska det finnas språkval.

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska.

Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

6 § En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller
4. teckenspråk.

7 § Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som avses i 6 § 1 är ett nationellt minoritetsspråk.

Skolförordning (2011:185)**9 kap. Grundskolan****Elevens val**

8 § I 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) finns bestämmelser om elevens val.

Huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Som elevens val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas.

Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett nybörjarspråk som erbjudits som elevens val om färre än fem elever väljer språket.